EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 6. 2021
COM(2021) 282 final

2021/0137 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

DÔVODOVÁ SPRÁVA

V Zmluve o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že členské štáty majú považovať svoje hospodárske politiky a podporu zamestnanosti za vec spoločného záujmu a koordinovať svoju činnosť v rámci Rady. Uvádza sa v nej, že Rada má prijať usmernenia pre politiky zamestnanosti (článok 148), pričom tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s uvedenými hlavnými smermi hospodárskych politík (článok 121).

Kým hlavné smery hospodárskych politík zostávajú v platnosti bez časového obmedzenia, usmernenia pre politiky zamestnanosti treba vypracovať každý rok. Usmernenia boli prvýkrát prijaté spoločne („integrovaný balík“) v roku 2010 na podporu stratégie Európa 2020. Zostali stabilné do roku 2014. Revidované integrované usmernenia boli prijaté v roku 2015. V roku 2018 boli usmernenia pre politiky zamestnanosti zosúladené so zásadami Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý v novembri 2017 vyhlásil Európsky parlament, Rada a Komisia a ktorého cieľom je podpora reforiem na vnútroštátnej úrovni a usmernenie obnoveného procesu konvergencie v celej Európe. Tie isté usmernenia sa uplatňovali aj v roku 2019. V roku 2020 boli upravené tak, aby zahŕňali prvky súvisiace s dôsledkami krízy spôsobenej ochorením COVD-19, so zelenou a digitálnou transformáciou a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

Spolu s hlavnými smermi hospodárskych politík sa usmernenia pre politiky zamestnanosti predkladajú ako rozhodnutie Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (časť II integrovaných usmernení) a poskytujú základ pre odporúčania pre jednotlivé krajiny v príslušných oblastiach.

Celkové ciele a priority vyjadrené v usmerneniach pre politiky zamestnanosti zostávajú v platnosti. Podľa článku 148 ods. 2 ZFEÚ sa musí platnosť usmernení pre politiky zamestnanosti na rok 2021 potvrdiť rozhodnutím Rady po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov a Výborom pre zamestnanosť.

„Usmernenia pre politiky zamestnanosti“:

Usmernenie č. 5: Zvyšovanie dopytu po pracovnej sile

Usmernenie č. 6: Zvyšovanie ponuky pracovnej sily a zlepšovanie prístupu k zamestnaniu, zručnostiam a kompetenciám

Usmernenie č. 7: Zlepšovanie fungovania trhov práce a účinnosť sociálneho dialógu

Usmernenie č. 8: Presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

2021/0137 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 148 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu[1],

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[2],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[3],

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť[4],

keďže:

(1) Členské štáty a Únia majú pracovať na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti so zameraním najmä na podporu kvalifikovanej, vyškolenej a adaptabilnej pracovnej sily, ako aj na trhy práce, ktoré sú orientované na budúcnosť a reagujú na hospodárske zmeny, a to v záujme dosiahnutia cieľov plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku, vyváženého rastu, vysokej úrovne ochrany životného prostredia a zlepšenia jeho kvality, stanovených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Členské štáty majú považovať podporu zamestnanosti za záležitosť spoločného záujmu a koordinovať svoje zodpovedajúce činnosti v Rade, s prihliadnutím na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov.

(2) Únia má bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporovať sociálnu spravodlivosť a ochranu, ako aj rodovú rovnosť, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa. Pri vymedzovaní a vykonávaní svojich politík a činností má Únia prihliadať na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, so zárukou primeranej sociálnej ochrany, s bojom proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, vysokou úrovňou vzdelávania a odbornej prípravy a ochranou ľudského zdravia, ako sa stanovuje v článku 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

(3) Únia v súlade so ZFEÚ vypracovala a vykonáva nástroje na koordináciu politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti. Súčasťou týchto nástrojov sú Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (ďalej len „usmernenia“) uvedené v prílohe k rozhodnutiu Rady (EÚ) 2020/1512([5]) a hlavné smery hospodárskych politík

---

1 Ú. v. EÚ C …, …, s. ….
2 Ú. v. EÚ C …, …, s. ….
3 Ú. v. EÚ C …, …, s. ….
4 Ú. v. EÚ C …, …, s. ….
5 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1512 z 13. októbra 2020 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 344, 19.10.2020, s. 22–28).

členských štátov a Únie stanovené v odporúčaní Rady (EÚ) 2015/1184 ([6]), ktoré spolu tvoria integrované usmernenia. Vzhľadom na vzájomnú prepojenosť medzi členskými štátmi sa nimi má riadiť vykonávanie politiky v členských štátoch a Únii. Výsledný súbor koordinovaných európskych a vnútroštátnych politík a reforiem by mal byť vhodným súborom udržateľných politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti, vďaka ktorému by sa mali dosiahnuť pozitívne vedľajšie účinky.

(4) Usmernenia sú v súlade s Paktom stability a rastu, s platnými právnymi predpismi Únie a rozličnými iniciatívami Únie vrátane odporúčania Rady z 30. októbra 2020([7]), odporúčania Rady z 15. februára 2016 ([8]), odporúčania Rady z 19. decembra 2016([9]), odporúčania Rady z 15. marca 2018 ([10]), odporúčania Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie([11]), odporúčania Rady z 22. mája 2019 ([12]), odporúčania Rady z 8. novembra 2019([13]), odporúčania Rady z 10. marca 2014 ([14]), odporúčania Rady z 24. novembra 2020([15]), odporúčania Komisie týkajúceho sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE) zo 4. marca 2021 ([16]) a [odporúčania Rady o vytvorení európskej záruky pre deti ([17])].

(5) V rámci európskeho semestra sa spájajú rôzne nástroje do jedného zastrešujúceho rámca pre integrovanú mnohostrannú spoluprácu, pokiaľ ide o politiky v oblasti hospodárstva a zamestnanosti, a dohľad nad týmito politikami. Pri presadzovaní environmentálnej udržateľnosti, produktivity, spravodlivosti a stability európsky semester spája zásady Európskeho piliera sociálnych práv a sociálny prehľad, ktorý je jeho nástrojom na monitorovanie, a predpokladá intenzívne zapojenie sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a iných zainteresovaných strán. Podporuje plnenie cieľov udržateľného rozvoja. Politiky Únie a členských štátov v oblasti zamestnanosti a hospodárstva by mali ísť ruka v ruke s prechodom Európy na klimaticky neutrálne, environmentálne udržateľné a digitálne hospodárstvo, pričom ich cieľom by malo byť zlepšenie konkurencieschopnosti, zabezpečenie primeraných pracovných podmienok,

---

6 Odporúčanie Rady (EÚ) 2015/1184 zo 14. júla 2015 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 192, 18.7.2015, s. 27).

7 Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí 2020/C 372/01, Ú. v. EÚ C 372, 4.11.2020, s. 1 – 9).

8 Odporúčanie Rady z 15. februára 2016 týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce (Ú. v. EÚ C 67, 20.2.2016, s. 1).

9 Odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých (Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1).

10 Odporúčanie Rady z 15. marca 2018 týkajúce sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu (Ú. v. EÚ C 153, 2.5.2018, s. 1).

11 Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1).

12 Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 týkajúce sa vysokokvalitných systémov vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve (Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 4).

13 Odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby (Ú. v. EÚ C 387, 15.11.2019, s. 1).

14 Odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o rámci kvality pre stáže (Ú. v. EÚ C 88, 27.3.2014, s. 1).

15 Odporúčanie Rady z 24. novembra 2020 týkajúce sa odborného vzdelávania a prípravy (OVP) pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť 2020/C 417/01, Ú. v. EÚ C 417, 2.12.2020, s. 1 – 16).

16 Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/402 zo 4. marca 2021 týkajúce sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 C/2021/1372 (EASE) (Ú. v. EÚ L 80, 8.3.2021, s. 1 – 8).

17 …

podpora inovácie, sociálnej spravodlivosti a rovnakých príležitostí, ako aj riešenie nerovností a regionálnych rozdielov.

(6) Zmena klímy a výzvy súvisiace so životným prostredím, globalizácia, digitalizácia, umelá inteligencia, práca na diaľku, hospodárstvo založené na platformách a demografické zmeny premenia európske hospodárstva a spoločnosti. Únia a jej členské štáty by mali spolupracovať s cieľom účinne riešiť tieto štrukturálne faktory a podľa potreby prispôsobiť existujúce systémy, pričom by mali uznávať úzku vzájomnú prepojenosť hospodárstiev a trhov práce členských štátov a súvisiacich politík. To si vyžaduje koordinované, ambiciózne a účinné politické opatrenia na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni v súlade so ZFEÚ a s právnymi predpismi Únie o správe hospodárskych záležitostí. Takéto politické opatrenia by mali zahŕňať oživenie udržateľných investícií, obnovený záväzok vykonávať v náležitej postupnosti štrukturálne reformy, ktoré posilňujú hospodársky rast, vytváranie kvalitných pracovných miest, produktivitu, primerané pracovné podmienky, sociálnu a územnú súdržnosť, vzostupnú konvergenciu, odolnosť a uplatňovanie fiškálnej zodpovednosti. Mali by byť kombináciou opatrení na strane ponuky a dopytu, pričom by sa mal zároveň zohľadňovať ich vplyv na životné prostredie a zamestnanosť a sociálnu oblasť.

(7) Európsky parlament, Rada a Komisia vyhlásili Európsky pilier sociálnych práv([18]) (ďalej len „pilier“). V rámci tohto piliera sa stanovuje dvadsať zásad a práv na podporu dobre fungujúcich trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sú rozdelené do troch kategórií: rovnaké príležitosti a prístup na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálna ochrana a začlenenie. Tieto zásady a práva usmerňujú stratégiu Únie a zabezpečujú, aby prechod na klimatickú neutrálnosť a environmentálnu udržateľnosť, digitalizáciu a demografické zmeny boli spravodlivé a sociálne spravodlivé. Pilier a s ním súvisiaci sociálny prehľad predstavujú referenčný rámec na monitorovanie výsledkov členských štátov v oblasti zamestnanosti a sociálnej oblasti, na podporu reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a na zosúladenie „sociálnych“ a „trhových“ aspektov v dnešnom modernom hospodárstve, a to aj prostredníctvom podpory sociálneho hospodárstva. Komisia predložila 4. marca 2021 akčný plán na vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv ([19]) zahŕňajúci ambiciózne, ale realistické ciele a doplnkové čiastkové ciele v oblasti zamestnanosti, zručností, vzdelávania a v sociálnej oblasti do roku 2030.

(8) Vedúci predstavitelia EÚ uznali 8. mája 2021 na sociálnom samite v Porte ([20]) Európsky pilier sociálnych práv za základný prvok obnovy a poukázali na to, že jeho vykonávaním sa posilní úsilie Únie o digitálnu, zelenú a spravodlivú transformáciu a prispeje sa k dosiahnutiu vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencie a k riešeniu demografických výziev. Zdôraznili, že sociálny rozmer, sociálny dialóg a aktívne zapojenie sociálnych partnerov sú základom vysoko konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva. Členské štáty uviedli, že akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv predložený Komisiou poskytuje užitočné usmernenia na vykonávanie piliera, a to aj v oblasti zamestnanosti, zručností, zdravia a sociálnej ochrany. Uvítali nové hlavné ciele EÚ do roku 2030 v oblasti zamestnanosti (78 % obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov by malo byť zamestnaných),

---

18 Vyhlásenie európskeho piliera sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10).

19 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv(COM/2021/102 final).

20 Európska rada, Portské vyhlásenie, 8. mája 2021.

zručností (60 % všetkých dospelých by sa malo každý rok zúčastňovať na odbornej príprave) a znižovania chudoby (zníženie o najmenej 15 miliónov ľudí vrátane piatich miliónov detí) a revidovaný sociálny prehľad s cieľom monitorovať pokrok pri vykonávaní zásad sociálneho piliera ako súčasti rámca koordinácie politík v kontexte európskeho semestra. Okrem toho poznamenali, že vzhľadom na to, ako sa Európa postupne zotavuje z pandémie spôsobenej ochorením COVID-19, bude potrebné preorientovať naše priority z ochrany pracovných miest na ich vytváranie a na zlepšovanie ich kvality, pričom zdôraznili, že uplatňovanie zásad Európskeho piliera sociálnych práv bude mať zásadný význam pre to, aby sa v rámci inkluzívnej obnovy zabezpečilo zvyšovanie počtu a kvality pracovných miest pre všetkých. Členské štáty napokon zdôraznili, že je dôležité pozorne sledovať – a to aj na najvyššej úrovni – pokrok dosiahnutý pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľov do roku 2030.

(9) Reformy trhu práce vrátane vnútroštátnych mechanizmov stanovovania miezd by sa mali riadiť vnútroštátnymi postupmi sociálneho dialógu s cieľom zabezpečiť spravodlivé mzdy, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň a udržateľný rast. Mali by zároveň poskytovať potrebný priestor na široké posúdenie sociálno-ekonomických otázok vrátane zlepšenia udržateľnosti, konkurencieschopnosti, inovácie, vytvárania kvalitných pracovných miest, pracovných podmienok, chudoby zamestnaných osôb, vzdelávania a zručností, verejného zdravia, začlenenia a reálnych príjmov. Členské štáty a Únia by mali zabezpečiť, aby sa vplyv krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 na sociálnu a ekonomickú oblasť, ako aj na oblasť zamestnanosti znížil a aby boli zmeny sociálne spravodlivé a nediskriminačné. Je potrebné posilňovať obnovu a usilovať sa o vytváranie inkluzívnej a odolnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia chránení, dokážu predvídať a zvládať zmeny a môžu sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva. Na podporu zmien postavenia na trhu práce je potrebný ucelený súbor aktívnych politík trhu práce, ktorý pozostáva z dočasných stimulov na prijímanie do zamestnania a na zmenu pracovného miesta, politík v oblasti zručností a lepších služieb zamestnanosti, ako sa zdôrazňuje v odporúčaní Komisie (EÚ) týkajúcom sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE).

(10) Je potrebné riešiť diskrimináciu vo všetkých jej formách, zabezpečiť rodovú rovnosť a podporovať zamestnanosť mladých ľudí. Okrem toho treba zabezpečiť prístup a príležitosti pre všetkých a zredukovať chudobu a sociálne vylúčenie, aj v prípade detí, a to najmä zabezpečením účinného fungovania trhov práce a primeraných a inkluzívnych systémov sociálnej ochrany a odstránením prekážok, ktoré bránia vzdelávaniu, odbornej príprave a účasti na trhu práce, okrem iného aj prostredníctvom investícií do vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a do digitálnych zručností. Vzhľadom na krízu spôsobenú pandémiou COVID-19 a v kontexte starnúcich spoločností má osobitný význam včasný a rovnaký prístup k cenovo dostupným službám dlhodobej starostlivosti a zdravotnej starostlivosti vrátane prevencie a podpory zdravotnej starostlivosti. Viac by sa mal využiť potenciál osôb so zdravotným postihnutím prispievať k hospodárskemu rastu a sociálnemu rozvoju. Na pracoviskách v Únii sa ujímajú nové hospodárske a obchodné modely a v dôsledku toho sa takisto menia pracovnoprávne vzťahy. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa v rámci nových pracovnoprávnych vzťahov vyplývajúcich z nových foriem práce zachovával a posilňoval európsky sociálny model.

(11) Tieto integrované usmernenia by mali byť základom odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré môže Rada adresovať členským štátom. Vzhľadom na komplexnú a na

budúcnosť orientovanú povahu plánov podpory obnovy a odolnosti a na skutočnosť, že takýto plán predložili všetky členské štáty, nebolo potrebné, aby Komisia v roku 2021 navrhla odporúčania pre jednotlivé krajiny. Komisia však v roku 2021 navrhla odporúčania týkajúce sa rozpočtovej situácie členských štátov, ako sa predpokladá v Pakte stability a rastu.

(12) Členské štáty by mali v plnej miere využívať iniciatívu REACT-EU([21]), ktorá posilňuje fondy politiky súdržnosti do roku 2023, Európsky sociálny fond plus, nový Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti([22]) a iné fondy Únie vrátane Fondu na spravodlivú transformáciu a Fondu InvestEU s cieľom podporovať zamestnanosť, sociálne investície, sociálne začlenenie, prístupnosť, ako aj príležitosti na zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností pracovnej sily, celoživotné vzdelávanie a kvalitné vzdelávanie a odbornú prípravu pre všetkých vrátane digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností. Hoci sú integrované usmernenia adresované členským štátom a Únii, mali by sa vykonávať v partnerstve so všetkými vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

(13) Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu by mali monitorovať vykonávanie príslušných politík so zreteľom na usmernenia pre zamestnanosť a v súlade so svojim príslušným mandátom vyplývajúcim zo zmluvy. Tieto výbory a ďalšie prípravné orgány Rady zapojené do koordinácie hospodárskych a sociálnych politík by mali úzko spolupracovať. Malo by sa pokračovať v dialógu o politike medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou, najmä pokiaľ ide o usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov.

(14) S Výborom pre sociálnu ochranu sa konzultovalo,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré sú stanovené v prílohe k rozhodnutiu Rady (EÚ) 2020/1512, zostávajú v platnosti aj v roku 2021 a členské štáty ich zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti a v programoch reforiem.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli

Za Radu
predseda

[21] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221 z 23. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o dodatočné zdroje a vykonávacie opatrenia na poskytovanie pomoci na podporu obnovy po kríze spojenej s pandémiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a na prípravu zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva (REACT-EU) (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 30 – 42).

[22] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (*Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75).*